

Jan l'an pres

L'abat Jan-Batisto Fabre à l'ounour, bono-di la nouvello publicacioun de sis obro... (pajo 9)

Prouvènço d'aro

Tóuti li mes, lou journau de la Prouvènço d'aro

Setembre de 2023

n° 401

2,10 €

Marsiho

Lou prouvençau dins lou metrò

Desempièi lou mes d'outobre de l'an 2015 dins lou metrò de Toulouso, capitalo de l'Òcitanio, lis anóncio dins la calinado dis estacioun soun facho en lengo d'oc.

Pèr Marsiho, capitalo de la Prouvènço acò a tirassa, mai aqueste cop l'anóncio dóu noum dis estacioun se dira en prouvençau de l'endré, lou dialèite marsihés.

Acò bono-di lou Majourau dóu Felibrige, Jan-Michèu Turc, Counseié municipau dis arroundimen 13 e 14 de Marsiho e toujours prouffessour de prouvençau.

Jan-Michèu Turc es lou rèire felen de traminot de la RTM, e bèn-segur l'idèio i'es vengudo que rèn que d'entèndre lou signalamen dóu prouchan arrèst dóu metrò en prouvençau, acò adurrié "un suplemen d'amo e de coulour loucalo". Soun pantai s'endevèn vuei realita que la RTM vai aquéli prestacioun en prouvençau.

Bono nouvello estènt s'ausissié pas soula-men l'acènt prouvençau dins la voues de l'anouciarello di message en francés dóu biais estandard de ço que se fai à la SNCF.

Jan-Michèu Turc es bèn counsciènt de la vido-vidanto en terraire marsihés :

"Marsiho es uno vilo-mounde ounte se parlo mai de 150 lengo. Faire entèndre lou prouvençau dins lou metrò, es faire entèndre uno lengo en partage, dire qu'avèn aqui plusiour culturo, rapela i Marsihés coume i touristo noste ancrage territoriau, à la modo de Toulouso que lou fai dins si trasport emé l'òcitan".

Pèr acò, Jan-Michèu Turc paro la man à la RTM en asatant lis anóncio de cado estacioun en prouvençau, mai encaro coume l'a fa saupre, Catarino Pila, la presidènto LR de la RTM, en se prepausant bountousamen de lou dire de sa proprio voues. Uno plouido valènci pèr un counsié municipau dins la draio felibrenco pèr mantène la lengo de Frederi Mistral dins la capitalo de la Prouvènço.

Lis anóncio en prouvençau

Demai à pas crento d'avisar lou mounde qu'aquelo iniciativo : "Es un biais de baia de clau suplementari pèr coumprene l'espaci dins quente vivèn, es tout franc dóu replé sus se-meme, es uno counvidacioun is àutri lengo dóu mounde".

Segur, pèr d'uni es uno presènci simboulico, ausi la lengo istourico que se parlo desempièi de siècle dins la cièuta massalioto ié sèmblo estraordinari.

Mai pèr d'àutri es la descuberto qu'aquelo lengo es toujours aqui.

Coume es esta di pèr lou metrò de Toulouso : "Uno pichoto doso d'òcitan dins lou metrò

fai ges de mau e permet pèr lou mens de sensibilisa li Toulousen de tout age à l'eisistènci d'aquelo lengo que sa vouacioun es pas de resta terrado entre li muraio d'escuro associacioun militanto".

De verai, la crido facho en lengo nostro dins li trasport en comun mostro qu'aquelo lengo eisisto, qu'es toujours possible de la parla e de l'aprene.

Aquéli que soun ana à Toulouso an vist que lis anóncio soun en francés e en oc, soun noum es nouta dins li vagoun, e es tambèn escri sus li paret dis estacioun, emé un desin (eisèmple : uno auco pèr l'estacioun de la Pato d'Auco, o un esquiròu pèr l'estacioun

Esquiròu) quand davalan.

Auren la memo causo à Marsiho ?

E coume l'a counclu Jan-Michèu Turc : "Paris, touto vilo metropoulitano qu'es, aura jamai acò".

Aro, tranquilet, d'assetoun sus la banqueto dins noste vagoun de metrò, sian avisa : "Estacien que vèn, Lei Chartrous".

Poudrèn belèu davala sus lou quèi e s'esquiha vers la sourtido.

L'obro lauso lou mèstre, lou metrò parlo...

Tóuti li felibre e aparaire de noste prouvençau fan la capelado pèr lausenja l'iniciativo dóu mèstre Jan-Michèu Turc.

P. A.

Desfourma nosto istòri

Escupi sus noste journau es de modo e rèsto toujours sènsò responso...

Pajo 2

La caniculo en Franço

À la rajo dóu soulèu, se n'es adeja vist tounba de calour pariero...

Pajo 3

Lou Papo Francés

Es pas lou proumié cop, mai lou Papo sara à Marsiho aquest mes...

Pajo 6